

Notes Bibliogràfiques

Descubrimiento de una nueva gruta en los Pirineos. «La Vanguardia», 20 XI-28. Barcelona.—L'arqueòleg i explorador dels Pirineus subterrànics En Norbert Casteret, acaba de descobrir una caverna en el Massiu de la Maladeta. Es tracta d'un torrent que corre subterràniament en una extensió de 600 metres. Les galeries tenen una longitud subterrània d'un quilòmetre i estan interrompudes per avencs i sifons, que el senyor Casteret ha recorregut sol, amb grans dificultats i de nit, per evitar les crescudes diàries, degudes al rompiment diürn dels pròxims glaciers.

Ultra de l'aspecte pintoresc, aquest descobriment planteja diferents problemes geològics i orogràfics perquè aquest riu subterrani s'esmuny a l'altitud remarcable de 2.200 metres i es perd definitivament en el cèlebre «forat de Toro, d'on no s'ha pogut mai averiguar si les aigües allí filtres són tributàries de l'Ebre o del Garona, ço és, de la mar Mediterrània o de l'Atlàntic.

L'estudi del nou descobriment de l'infatigable espeleòleg tal vegada permetrà resoldre aquest enigma, un dels més curiosos i grandiosos de la hidrologia subterrània.

Aquesta extensa gruta, que acaba d'enriquir el «assiu de la Maladeta, d'una curiositat natural remarcable ha estat batejada pel seu inventor amb el nom de «Gruta de Toro».—A. CODINA.

Un bòlit.—Un setmanari d'Olot (Girona) 1928, portava la següent notícia: «Dilluns (1), a un quart de dotze de la nit, pogué apreciar-se des de la nostra ciutat la caiguda d'un bòlit que il·luminà l'espai i la ciutat durant mig minut, oferint un falaguer espectacle.

Va desaparèixer en direcció a Collfret».

No sé que es recollís cap fragment.—M. DE GARGANTA.

Hirudineen aus dem nördlichen und östlichen Spanien, gesammelt von Dr. F. Haas in den Jahren 1914-1919. L. JOHANSSON. Abh. Senckenberg. Naturf. Ges., 39, p. 217, 1927. — En este trabajo estudia el especialista Sr. Johansson las sanguijuelas recogidas por el Dr. Haas durante su estancia en España. Entre las que cita son de Cataluña o de regiones limítrofes las siguientes: *Hemiclepsis marginata* (O. F. Müll.) del lago de Bañolas (Gerona), *Protoclepsis tessellata* (O. F. Müll.) del

(1) Era el dia 6 d'agost.

estanque de Montcortés (Lérida), *Helobdella stagnalis* (L.) de entre el Pla dels Estanys y el de Aigualluts (Huesca) y de Guardiola (Barcelona), *Hirudo medicinalis* L., del estanque de Montcortés (Lérida), *Limnatis nilotica* (Sav.) de la localidad anterior, *Limnatis haasi* Johansson, especie nueva también de Montcortés, *Haemopsis sanguisuga* (L.) de entre el Pla dels Estanys y el de Aigualluts, de la fuente junto a los Baños de Benasque (Huesca) y de entre Esterri e Isil (Lérida), *Herpobdella testacea* (Sav.) del estanque de Montcortés, *Dina lineata* (O. F. Müll). en las provincias de Lérida y de Barcelona su variedad *punctata* Johansson nueva variedad, en Guardiola (Prov. de Barcelona).—J. B. de AGUILAR-AMAT.

Os Cynipides da Península Ibérica. Prof. JOAQUIM DA SILVA TAVARES, S. J., «Brotéria». Sèrie Zoològica, Vol XXV-1928, fasc. II (Publicado en 1 de julho). Caminha.—Com seguici al llur important estudi sobre els Cynipids ibèrics l'autor descriu ara tres noves subespècies de la *Biorhiza pallida* (Ol.): *Codinae*, n. subsp., cecídies en *Quercus Robur* L., procedents de Seva (Vich-Barcelona) aplegades per Ll. Villarrubia, en *Q. Toza* Bosc de Bragança (Portugal); *hispanica*, n. subsp., en *Q. Pedunculata* Ehrh. de Redondela, Pontedra, Oya (Galícia), en *Q. Toza* Bosc de San Martín de Trevejo (Cáceres), en *Q. humilis* Lam. de Estoril (Portugal); *lusitanica*, n. subsp., en *Q. Toza* Bosc de Castello Branco fins a la Guarda (Portugal), en *Q. humilis* Lám. de Estoril.

Neuroterus albipes (Schenck). La cita d'aquesta espècie de Montserrat cecídia en *Q. Ilex* L. forma *laurifolia* det. per Lázaro, del Sr. Cogolludo, la té l'autor per equivocada.

Descriu el *Neuroterus cardiguensis*, n. sp., de Portugal.—A. CODINA.

Os Cynipides da Península Ibérica. Prof. JOAQUIM DA SILVA TAVARES, S. J. «Brotéria», Sèrie Zoològica, vol. XXV, 1928, fasc. III (Publicado a 1 de Novembro), pp. 97-152 figs. 57-71, Estampa IV. Caminha.—Es seguici de l'important estudi de l'autor sobre els Cynipids ibèrics i de les llurs cecídies, ocupant-se del gènere *Neuroterus* que té nombroses espècies generalment confinades al N. O. ibèric. De Barcelona anotem el *N. tricolor* (Hartig) recollit a Sarrià (P. Sáz, S. J.) en *Quercus* sp., que afecciona el *Q. lusitanica* Lám. i *Q. Toza* Bosc. i el *N. Codinae* nov. sp. en *Q. Robur* L., Balenyà (Vich) insecte aparegut en maig del primer any (J. Vilarrubia).—A. CODINA.